

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členiek JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa: **H.**, nar. X. v meste M., provincia P., t. č. ZT H., zast. Centrom právnej pomoci kancelária Košice, Moyzesova 18, Košice proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU-703-15/PO-Ž/2008 zo dňa 17. decembra 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 7/2009-37 zo dňa 8. apríla 2009 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 7/2009-37 zo dňa 8. apríla 2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-703-15/PO-Ž/2008 zo dňa 17.12.2008, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom

znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t. j. že navrhovateľom udávaný dôvod žiadosti nie je dôvodom pre udelenie azylu. Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ síce ako dôvod žiadosti uvádzal obavy o svoj život z dôvodu sporov o pozemky v dôsledku ktorých bol jeho otec zavraždený. Vraždu otca polícia riadne nevyšetrovala, pretože policajti málo zarábajú a sú ovplyvňovaní politickými stranami. Podľa krajského súdu uvedené dôvody nie je možné z pohľadu zákona o azyle považovať za relevantné pre udelenie azylu.

Krajský súd považoval rozhodnutie odporcu v časti o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi za vecne správne, nakoľko podľa vykonaného dokazovania odporcom sa nepreukázalo, že navrhovateľovi v prípade návratu hrozí vážne bezprávie špecifikované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle. Rovnako sa stotožnil aj s rozhodnutím odporcu o neexistencii prekážky jeho administratívneho vyhostenia, pričom v podrobnostiach na správnosť uvedených záverov odporcu odkázal.

Na základe uvedeného krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu ako vecne správne.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom vyjadril pochybnosti, či odporca vykonal náležité dokazovanie, keď sa nezaoberal s tvrdením navrhovateľa, že polícia je ovplyvňovaná pri vyšetrovaní trestnej činnosti politickými stranami, pričom poukazoval na veľký vplyv Gondalovcov, s ktorými mal jeho rodina spor o pozemky. V tejto súvislosti poukázal na správy o krajine pôvodu, ktoré potvrdzujú, že Pakistan sa naďalej potýka vo vysokej miere s korupciou štátnych úradov, nedostatkom nezávislosti súdnej moci, porušovaním práva na riadny súdny proces a nízkou vymožitelnosťou práva. Podľa navrhovateľa si odporca nesprávne vyložil vyjadrenie navrhovateľa o zlých životných podmienkach v Pakistane, keď z nich vyvodil ekonomické pohnútky na podanie žiadosti o azyl.

Na základe uvedeného návrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu návrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že návrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty, prečo zamietol žiadosť navrhovateľa ako zjavne neopodstatnenú. Poukázal na to, že navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti a nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by mali vplyv na zrušenie uvedeného rozsudku, a tým aj rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11. augusta 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.12.2008, ďalej len zákon o azyle) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo

príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia

byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa, a obsahom správ o krajine pôvodu (Souhrnná teritoriální informace Pákistán“, aktualizovaného zast. úradom ČR v Isalambáde k 8.11.2008, materiál vedený v databáze MU pod č. MÚ 93-1/ODZS-2008, články uverejnené v denníku Pravda - „Nová pakistanská vláda zložila prísahu“ z 1.4.2008, SME - „Šaríf odchádza, dôvodom sú sudcovia“ z 25.2.2008, SME - „Prezident Muššaráf sa dohodol s vládou na odchode z funkcie“ z 14.8.2008, TASR „Pakistan: A. Zardářiho zvolili za nového prezidenta“, správa uverejnená na stránke webnoviny.sk „Zardári zložil prezidentskú prísahu“ z 9.9.2008) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a bezpečnostné riziko prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 30.10.2008 navrhovateľ uviedol, že krajinu pôvodu opustil, pretože jeho rodina mala majetkové spory o pozemky s rodinou Gondal King of the Bar, ktorá chcela otcov pozemok odkúpiť za nízku cenu. Otec pozemok odmietol predať, rodina Gondala mala známych v politike, na polícii a zariadili, aby tento

pozemok bol v katastri zapísaný na ich meno. Otec navrhovateľa chcel na svojom pozemku postaviť obchod, ale rodina Gondala s tým nesúhlasila. Prišla polícia, ktorá rozhodla, že nikto nebude stavať ani pracovať na pozemku, kým sa nerozhodne kto je vlastníkom pozemku. Navrhovateľ nevedel uviesť, ako sa o vlastníkovi pozemku rozhodlo, ale po 5 dňoch prišli neznámi muži k nim domov a otca zastrelili, postrelili aj jeho brata, ktorý na následky postrelenia zomrel. O ich smrti sa dozvedel od matky, v tom čase žil v Karáčí. Po troch mesiacoch sa dozvedel od susedov, že ho táto rodina plánuje zabiť, preto sa rozhodol s krajiny odísť. Nikto sa mu osobne nevyhrážal zabitím a nebol ani nikým napadnutý.

Na otázku, či kontaktoval políciu, keď sa dozvedel, že sa ho rodina Gondalova chystá zabiť, odpovedal, že sa na políciu neobrátil, lebo sa domnieval, že by mu nepomohla.

Na otázku, aby objasnil, prečo pred pracovníkmi OA PZ Gbely uvádzal, že bol prenasledovaný z dôvodu politických problémov, navrhovateľ neodpovedal.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľovi azyl, poukázal na to, sa jedná o druhú žiadosť navrhovateľ o udelenie azylu, predchádzajúce konanie bolo zastavené podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona o azyle, pretože navrhovateľ po podaní vyhlásenia sa do ZT H. nedostavil.

V druhej žiadosti uvádzal ako dôvod odchodu z krajiny pôvodu strach o svoj život, pretože boli jeho otec a brat zastrelení pre spory o pozemky neznámymi osobami, vyhodnotil odporca ako irelevantnú z pohľadu taxatívne vymedzených dôvodov pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. V prípade navrhovateľ podľa odporcu absentovala opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania, nakoľko k samotnému prenasledovaniu navrhovateľa zo strany štátnych orgánov objektívne nedošlo. Dôvody jeho žiadosti sú podľa odporcu postavené len na nepriamych a sprostredkovaných informáciách a na jeho domnienkach nepodložených faktami, pričom osobne nebol aktérom žiadneho pozemkového sporu. Nebol vystavený žiadnym aktom, ktoré by mu bránili naďalej žiť v krajine pôvodu.

Odporca v rozhodnutí popisuje spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa s odkazom na zdroje informácií, z ktorých informácie čerpal.

Je teda zrejme z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu strachu o život, ktorý pramenil z toho, že jeho otec a brat mali byť zastrelení neznámymi osobami pre spory o pozemky. Navrhovateľ v tom čase žil v meste Karáčí, osobne nemal žiadne problémy, o zámeroch rodiny Gondala (zabiť ho) sa dozvedel od susedov.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami (ktoré v konečnom dôsledku ani nemal osobne

navrhovateľ) nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľa o údajných konfliktoch jeho otca s rodinou Gondala v spore o pozemky, ktoré mali vyústiť do zastrelenia jeho otca a brata by boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľa dôvodné, pretože navrhovateľ nepreukázal, že on osobne mal problémy s uvedenou rodinou, (na viac potom, ako sa jeho otec dostal do sporu o stavbu na predmetnom pozemku, polícia mala zasiahnuť tak, že zakázala nakladať s uvedeným pozemkom, dokedy sa nerozhodne o tom, kto je jej vlastníkom. Navrhovateľ sa na štátne orgány so žiadosťou o pomoc pre prípadné vyhrážky rodiny Gondala voči jeho osobe neobrátil, rovnako nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu, keď ako sám tvrdí, polícia zasiahla v spore o stavbu na uvedenom pozemku.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval odvolacie námietky navrhovateľa ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci odporcom za nedôvodné.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrany, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci nebolo ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil.

Krajský súd sa podrobne zberal všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady, v podrobnostiach na tieto správne závery krajského súdu odvolací súd odkazuje.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 11. augusta 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová